

HABERLER

Yazan: Yavuz

Okuyan: Sinem-Yavuz

- 1-Basra körfezinde meydana gelen olaylar dikkatleri Türkiye'deki Amerikan üslerinin faaliyetlerine çevirirken, Diyarbakır Pirinçlik üssündeki ana radarın, SB'den Ortadoğu bölgesine çevrildiği bildiriliyor.
- 2- Türk-İş ile Hak-İş enflasyon karşısında seçimlerden önce işçi ücretlerine ek zam yapılması için işbirliği yapma kararı aldılar.
- 3- İzmir Dokuz eylül Üniversitesi Tıp fakültesinde çıkartılan bozuk yemek 200 öğrencinin zehirlenmesine neden oldu.
- 4- Cerrahpaşa Tıp fakültesi öğrencileri, yeni baraj ve staj sistemi getirilmesiyle, 400'ü aşkın öğrencinin okuldan atılmasını protesto etti.
- 5- Kocaelin'de çevre kirliliği ile ilgili olarak hazırlanan 720 metre uzunluğunda ve 33 bin 354 imzalı dilekçe vali İhsan Dede'ye verildi.
- 6- Eskişehir yöresindeki pancar üreticileri taleplerinin yerine getirilmesi üzerine 1988 yılında pancar ekmeyeceklerini açıkladılar.
- 7- Batılı ülkeler borsalarında çarşamba günü bir ölçüde yükselen hisse senetleri değerleri perşembe günü yeniden düştü.
- 8- SB ile B.Amerika dışişleri bakanları arasında Moskova'da yapılan orta menzilli füzelerin kaldırılmasına ilişkin görüşmelerin sonunda bir basın toplantısı düzenlendi ve görüşmelerin ilerleme kaydedilerek sonuçlandırıldığı bildirildi.
- 9- BM genel sekreterliği basın sözcüsü, Basra körfezindeki durumun, BM'lerin bölgeyle ilgili olarak ~~alınmış~~ aldıkları kararın en kısa zamanda ve tam olarak uygulanmasını gerektirdiğini söyledi.
- 10- BM, Filistin Kurtuluş Örgütüne Newyork'daki temsilciliğinin kapatılmayacağı yolunda güvence verdi.
- 11- Sosyalist enternasyonal Orta doğu komisyonu "Orta doğu konferansı" çağrısında bulundu.
- 12- İsrailli kadınlar TelAviv'de İsrail'in işgal bölgelerinde sürdürülen terörü protesto ettiler.
- 13- Suudi Arabistan insan haklarını savunma komitesi, insan haklarından, özgürlükten, barıştan yana tüm uluslararası, bölgesel ve ulusal örgütlere hitaben bir çağrı yayınlarak, Suudi Arabistan halkıyla dayanışma göstermelerini istedi.
- 14- Atina'da yüzlerce kadın Anayasa meydanında bir gösteri yaparak Amerikan üslerinin ve nükleer silahların ülkeden kaldırılmasını istediler.
- 15- Uluslararası demokratik kadınlar Federasyonu 24 ekim günü başlayan BM silahsızlanma haftası nedeniyle bir açıklama yayınladı.
- 16- Fransa cumhurbaşkanı Fransua Miterand F.Almanya'yı ziyaretini tamamlayarak ülkesine döndü.
- 17- Çin halk cumhuriyeti 7 kasımda yapılacak büyük ekim sosyalist devriminin 70'inci yıldönümü kutlamalarına katılmak üzere Moskova'ya bir delegasyon gönderiyor.
- 18-B.Amerika'nın Kaliforniya eyaletinde hazırlanmış özel bir kuyuya, bilim adamları tarafından, yeraltı nükleer denemelerini izleyecek sismik araçlar yerleştirildi.

GÜNÜN YORUMU

Yazan: Tahsin

Okuyan: Yavuz

Başlık: Diyalog ve karşılıklı güvenlik mi çağdışılık mı?

YAZILAR

- 1- TDOO programı
- 2-Günün yorumu
- 3-Halkın kürsüsü

24-25/10/1937

Açılış

Bu yayınıımızda Atılım'dan "Ya seçim ittifakı ya bunalım" başlıklı yazıyı, ardından "İlk Sovyet hükümeti" başlıklı yazıyı dinleyeceksiniz. Ardından Halkın Kürsüsü programı geliyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

TKP'nin Sesi
Halkın Kürsüsü

1. Mürrik: B/541
2. Mürrik: B/559

23.10.1987
24/2

--- Merhaba d . ~~dinleyiciler~~ dinleyiciler... Bir halkın kürsüsü programında
ya yine ^u birlikteyiz. Programımıza ilk olarak Çark kollektifinden M. Özer
imzasıyla yazan dinleyicimizin mektubuyla başlıyoruz. ~~Dinleyicimiz, bir~~
~~kamyona el attım. Sağolun deyip bindim.~~ Dinleyicimiz şunları yazıyor
mektubunda:

--- "Düzenli vasıta olmayan bir yerde bulunduğum için çaresiz, ^{gölden geçen} ~~el attım~~ el
kamyona ^{bu} el ettim. Sağolun deyip bindim.

Yol uzundu. Sohbetle kısalabilirdi ancak. Biz de dereden tepeden dal-
dık sohbete. Nerelisin, nereye derken, yaşanana, yaşanamayana, dertlere,
çözümlere uzandı konu. Maraş'ın ilçelerindendiler. Altlarındaki ford kam-
yonuydu ekmek tekneleri. Çoklukla nakliyat, ^{ilçelerde uğraşıyorlardı.} Sebze alıp Akdeniz'den Orta
Anadolu'nun kazalarında satarlardı. ~~satarlardı.~~

On saat boş giderlerdi. Uykusuz gece inerlerdi Akdeniz ilçelerine,
kentlerine. Salatalık, domates, patlıcan ne varsa alırlardı. 70-80 liraya
almışlarsa 130-160 lira arası satarlardı. 110-130 liraya almışlarsa 250
ye ancak ulaşırdı satışta. On saatte aldıkları yolu, fasılasız 16-17 saat-

de dönerlerdi. Tabii ki uykusuz yine. Torosların o viraj dolu yollarını aşarlardı. Kaza bu virajlarda pusudadır. Torosların virajları uykusuzlukla bir kat daha çekilmez olur. Dahası, "kaça alacağız, kaça satacağız, pazarda yer bulabilecek miyiz, kamyonetin borcuna ne kaldı.." larla karanlık daha da artar. Uykusuzluk, pazarı kaçırmamak telaşı, işi çabuk bitirmek, kamyon borcu üst üste biner.

Sohbetimiz böyle uzarken söz döndü dolastı güney doğuya, ulusal soruna kaydı. Genç olanı Hakkari'de yapmış askerliğini. Subayın halka yaptığı zulmu gözleriyle görmüş, Gün olup askerin askeri kırdığını, gün olup zorbalığa karşı X Kürt insanının örgütlü, örgütsüz namusuna, rızkına karşı yapılan saldırıya karşı silahla karşı koyduğunu anlattı. Tayını biten askerin köylünün hasadına el koymaya itildiğini, emir verilerek köylünün davarının tahılının boşaltıldığını, karşı gelenlerin vatan haini, bölücü olarak işlem gördüğünü, kaçakçılıktan başka çaresi olmayan insanların subaylara

yeteri kadar haraç vermezlerse hapislerde ~~sürüldüğü~~ ^{nir} çürüdüğü, ağaların, aşiretlerin ~~düzenine~~ düzenine bir kat da ordu zülmü eklendiğini, baskı yapmayan askerlerin en ağır şekilde cezalandırıldığını, arkadaşlarından bir kaçının delirdiğini, bir tanesinin silahı ile birlikte kaçtığını, birinin ise bir gün önce sapa sağlam olduğu halde acil hastahaneye gönderildi dendiğini ve iki gün sonra ~~ölmüş~~ ^{ölmüş} olduğunun açıklandığını anlattı. Normal terhisli olan askerlerin, terhislerinin üç ay kadar uzatıldığını, dağa takibe çıkan ~~askerlerin~~ askerlerin, ~~terhislerinin~~ ^{terhislerinin} ~~başındaki~~ ^{başındaki} subayların özellikle assubayların gündüz, ^uyamansınız, aslanlarım, oğullarım, dedeğini, akşam dağdan inince ise eziyet yaptıklarını her fırsatta dayağa başvurduklarını, yemeğin etlisini kendilerine ayırıp, yağsız, su ve taneden başka bir şeyi olmayan aşı yemek olarak askere yedirdiklerini ~~söyledi~~ anlattı.

Bu arada söze giren yaşlı kamyon sahibi ise, "doğudaki baskı ve kıyıma göre iyi gibi görünen Anadolu halkının da pazardan boş fileyle döndüğünü, işsizliğin, ahlaksızlığın, fuhuşun bugüne kadar görülmedik boyutlara ulaştığını ~~belirtti~~ anlatarak şunları söyledi:

-- Bak şimdi, biz iki-üç ton mal alacağız. Kiloda 70 lira kalsa 200 bin lira elimizde. Bu paranın bir kısmını kamyon, mazot yer, bir kısmını zabıta, trafik yer bir o kadar da yolda belde biz yeriz. Kaldı ki gördün ~~bir~~ biraz önce benzinci lokantasına girmedik, arabadaki peynirle ekmekle idare ettik. Sonuçta 15 bin desek kalana, ayda da 6 seferi geçemeyiz. Ne etti ayda 1 milyon iyi para değil mi, Bilmeyen öyle der. Kamyonun borcu çıktığında yirmi kişilik nüfus yani üç ~~iki~~ aile bunu yer içer. Her gün kazanın kollarında; düşman başına vermesin bir kazada araba gider, ne sigorta var, ne de başka bir güvence. Her seferde üç, dört araba enkazı çıkar karşımıza. İşte bizim iyi durumumuz böyledir.

Bu arada söze karışıp "peka nasıl çıkılacak bu durumdan" diye sordum. Yaşlı olan yanıtladı beni. "Kurtuluş zor" Bir kere vatanın içinden değil ta Amerika'dan geliyor tehlike. Ona direnebilecek babayiğit hükümet gerekli önce.

Bunu diyebilen Ecevit de dünkü arkadaşlarıyla kavga ediyor. SHP ile DSP birleşse diye bakıyoruz. Ama yok. Fabrikada çalışan işçi birbirini tutması ~~gerek~~ gerektiğini bilir. Ama köylerde kasabalarda öyle değil. Bizim ~~kxx~~ gibi köylerde kasabalarda yaşayıp da çıkarlarının aynı yerde olduğunu görmek zordur. Göremediğinden de farkında değil, birlik olunca kazanacağı gücü. Gücünü göremeyince de daha da bir eğiyor kafasını. Daha da kapanıyor içine, bu dünyadan vazgeçerek, öbür dünyayı kazanmaya çalışıyor. Yani kısacası insanların kendi güçlerinin farkına varmaları lazım. Her bir fırsatta bir arada bulundurmak için uğraşmalıyız, gücünü hissettirmeye çalıştırmalıyız. ^{in sınırlar} En dağınık olanlar bizim esnaflardır. Ama iki kez imza toplayıp gittik belediyeye,

kaymakamlığa çıktık. Uğraşınca sorunlarımızın çözüldüğünü gördük.

Artık bu sözlere bir şeyler eklenmeliydi. Sözü aldım.

"Dedeğin gibi zor, zor ama dünyada ne kolay ki" dedim. Mersin'den ~~xx~~ sebze alıp satmak kolay mı? Ama iş kararlı olmakta. İş sırtında taşınan yükün taşınabileceğini anlamakta. Direnme ruhunu, birlik ruhunu, ne kadar çoraklaştırsalar da dayanışma ruhunu Anadolu toprağından, derinliklerinden çıkartabilmekte. Halkın, işçilerin örgütlerinin özgürce çalışabileceği, ~~x~~ örgütlenebileceği demokrasiyi ~~ülk~~ ülkemizde kurabilmekte. //

60 senedir onlar yönetti bu ülkeyi, yurtseverlere, komünistlere söz hakkı vermediler. Halkımız gerçek demokrasiyi bir kez bile ~~xxx~~ tadamadı. Oysa halkımız bir kez tadabilse demokrasinin tadını yarınlarına daha ~~xxxx~~ umutlu bakacak o zaman. //

Bir uzun yolculuk, yarına olan umutları tazeleyip bitmişti. Yollarının açık olmasını diledim. Beni şöyle yanıtladılar:

-- "İşte de, yolda da, kavgada da yolumuz açık olsun. //

--D. dinleyiciler... Dinleyicimiz M. Özer'in mektubundan sonra programımıza biraz ara vererek sizler için parça çalıyoruz.

----Müzik---

7 --- D. dinleyiciler... Ayşe imzasıyla yazan dinleyicimiz de, radyomuzun isteğine uyararak, yayın ^{verin seslerini göre} ~~xxxxxxx~~ hangisinin daha iyi dinlenebildiğini hangisinin dinlenemediğini bildiriyor. Dinleyicimiz ayrıca mektubunda, Türkiye Kürdistan'ın da uygulanan baskılara değiniyor. ^{ve} Şöyle diyor ~~xxxxxxx~~ ~~dinleyicimiz~~

5 ---" Türkiye Kürdistan'ında uygulanan baskılar şiddetli bir biçimde devam ediyor. Buna en son örnek, Siirt'in ilçesi Beşiri'de olanlardır. Polislin sürüklü kahve basması. Kimlik sormak ~~xxxx~~ bahanesiyle orada bulunanlara hakaret edip, aşağılaması. Ki bu hakaretler "Siz de kendinizi insan mı sayıyorsunuz" türünden. Yoldan geçen kadınlara, kızlara laf atmaları, bölgede değer verilen ahlak anlayışına ters davranışlarda bizzat emniyet görevlile-

bulunması manevi baskıları oluşturuyor.

--- D. dinleyiciler... ark kollektifinden M. Özer imzasıyla yazan dinleyicimiz bir diğerk mektubunda da şunları anlatıyor:

--- Bir dönem TV'de gösterilen bir dizi ile artan intihar girişimleri kamuoyunun yoğun ilgisine neden oldu. Bir çoğu da basına tam yansımayan bu olayların tümü, ülkemizde yaşanan, özellikle 1980-24 Ocak politikasının çarpıklıklarını daha net sergilemesi açısından ilginç ve zcyd.

Yılbaşları, bayram önceleri gazetelerde "ocuklarıma hiç bir şey alamayacağım için ölümü seçiyorum" diye mektuplar bırakıp kendi yaşamlarına son veren babaların haberleri alışılağelen haberler arasına girdi.

Bu tür olaylardan birini de ülkemizin ağır sanayi ilçelerinden biri olan Karabük'de yaşandı. Basında yer almayan olay şöyle gelişti:

--- Her mevsim yoğun, kirli hava altındaki ilçenin ortasında bulunan merkezi kalorifer bacasına bir kızın ~~xxxxxx~~ tırmanmaya çalıştığını gördük.

Merdivenleri hızla tırmanan kıza en yakın olan bekçinin çabası kızı durdur-
maya yetmedi. Bekçinin uğraşlarına bir anda toplanan yüzlerce Karabüklü'nün
~~çabası eklense de kız bacanın tepesinden inmeyi kabul et-~~
medi. Herkes bir yorum yapıyordu. Bir umutsuz sevdanı da bu genç kızın sı-
kıntısı? Olayın kahramanı genç kız ise kimseyi fazla merakta bırakmadı. Sev-
gilisi ya da başka bir şey değildi onu yaşama kıştıren. Tersine yaşamak isti-
yordu. Ama insan gibi.

Demir Çelik fabrikalarına kalifiye eleman yetiştiren Teknik liseyi üç yıl
x önce bitirmişti. Ama torpilsiz olduğu ~~xxx~~ için fabrikaya girememişti. Za-
ten başka bir iş alanı olmayan bu ilçede 3 yıldır işsizdi. Evde ikisi felçli
~~kardeşi olmakla birlikte~~ kardeşi olmakla birlikte beş nüfus yalnız babasının emekli
işçi x aylığı ile yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlardı. Üretken bir kafa
ve ellere sahip ~~xxx~~ olmasına karşın çalışarak evdeki ezici geçim yükünün

üstesinden gelmesini sağlayacak bir iş bulamamıştı. Eğer bu temel sorununa çözüm bulunmazsa ölmek daha iyi ~~di~~ idi. Bu konuda kararlıydı ve ayrıca ölürse bunun sorumlukusu da kendisi olmayacaktı. Saatler süren yaşama döndürme çabaları kaymakamın olaya ^{nüfuz etmesi} girmesi ile olumlu sonuç verdi. Kaymakam ona iş bulacaktı. Kız bacadan aşağıya göz yaşları arasındaydı indi.

İşsiz bir genç, yaşam yerine ölümü seçtiğini haykırarak sesini duyurabildi. Ama milyonlarca genç var daha işsiz. Onlar seslerini duyuramıyorlar. Yine onbinlerce genç kızın özellikle son ~~son~~ yıllarda ne kadar yoğun bir şekilde fuhuşa itildiği ise ortada.

Peki ülkemizin bu hızla yıkıma sürüklenişi ne zaman tersine çevrilecek?

Oniki, onüç yaşlarındaki kızların satıldığı, konutsuzluktan kentin merkezine 20-30 kilometre uzakta gecekondular yapan insanların kadın, çocuk demeden konutlarının başına yıkıldığı, doğdukları yerlerden insanların ~~asker~~ süngü zoruyla ~~insan~~ kovalandığı bu cehennem yaşantısı ne zaman sona erecek?

Tüm çarpıklıkları açık, seçik gören, bununla da kalmayıp gerçekten demokratik, özgür yaşanası bir ülke özlemi içinde olan, bu özlemin gerçekleşmesi için geçilecek yolları gösteren bilimi de temel alan ya da almaya çalışan insanlarımızın ayrılıklarında diretmelerinin bu kara gidişattaki paylarının olduğunu anlamaları daha ne kadar sürecek?

Halkımızın, ulusumuzun günlük ~~ya~~ yaşamından, sorunlarından, gerçeğinden uzağa düşen öncüler değil, onun sorunlarını sırtında duyan, kondusu ~~bu~~

~~en~~ başına yıkılan, bayramda çocuklarına hediye alamadığı için ölümü seçen babanın ~~XXXXXX~~ acısını içinde yaşayan ve direnme gücünü ondan alan, birlikte kavga veren sıradan devrimciler olmalıyız. Acı hepimizin, baskı hepimize, öyleyse direnmekte birlikte olmalı.

---D. dinleyiciler... Dinleyicimiz M. Özer mektubunda böyle diyor. Ve yine programımıza ara vererek sizler için çalışıyoruz.

---Müzik---

---D. dinleyiciler... Sıra geldi bir ~~başka~~ başka mektuba. Dinleyicimiz Özgür Barış, " İçinde bulunduğumuz 80'li yılların getirdiği tekellerin kat ve kat artan karlarına oranla fazlalaşan sömürünün getirdiği yoksullaşma, ekonomik, sosyal ve kültürel çürümenin en fazla gençlik kesimini etkilediği ^{uygulanamaz} söyleyebiliriz. Sözünü ettiğimiz son yıllarda ~~atan~~ baskı ve yıldırma politikası gençliği, ~~realite~~ kendi sorunlarına ve ülke sorunlarına karşı ilgisiz hale getirmeye yöneliktir, diyor.

Ve mektubunu şöyle sürdürüyor;

— 12 eylül yönetiminin bir devamı olan bugünkü ~~iktidar~~ sivil görünüm-
 lü Özal hükümeti tüm uygulamaları ile ne kadar gerici ve anti-demokratik olduğunu göstermektedir. Bu gerici ~~ix~~ iktidar, bütün sorunların kendilerinden ve uygulamalarından kaynaklandığını, kitlelerin kavramaması için her türlü yalana ve demogöjiye başvuruyor. Ne acıdır ki, tüm bu uygulamaları ile ~~ix~~ bugünkü iktidar hala istediği gibi at oynatabilmektedir. Böyle bir iktidarın ayakta kalabilmesinde, tüm demokrat, devrimci, ilerici ve aydınların sorumluluklarına yeterince sahip çıkma-yışlarının payı yok mudur? Herkes kendisine bu soruyu sormalıdır. Bugün en demokratik güçlerin karşısında duran görev, geniş halk yığınlarını kaynaştırmak, birleştirmek bu çağdışı iktidara karşı birlikte tavır almaya ~~ikmekmekmekmek~~ itmektir.

Bugünkü, Özal iktidarından kurtulmanın yolu, ²⁰⁰⁰ bütün sol güçlerin birlik içinde davranmasından geçiyor.

---D. dinleyiciler... Ronay imzasıyla yazan dinleyicimiz de, mektubunda "Diyarbakır'da tutuklu ailelerine ~~xx~~ zorluk çıkarmalar devam ediyor" diyor ve şunları yazıyor,

--- İlkokula başlamamış çocuklardan bile kimlik isteniyor.yapılan aramalarda. ~~E~~ Yine Diyarbakır cezaevinde de dergi, kitap, gazete gibi sorunlar çözülmüş değildir. Yemekler hala eskisi gibi kötü çıkıyor. Cezaevi kantininde her şey iki ~~x~~ üç kat daha pahalı satılıyor. ~~Örneğin~~ Örneğin, domates dışarda 150-200 lira. Cezaevinde ise 1000 tl. Tutuklular iyi beslenebilmek için ~~toplan~~ toplu olarak çayı ve sigarayı bırakıyorlar. Koğuşların içi ve koridorlar tutukluların paralarıyla zorla yaptırılmış rengarenk yağlı boya resimlerle dolu. Tavanlara kadar uzanan bu renk karmaşası, tutukluların ruh sağlığını bozduğu gibi gözlerini de bozmaktadır.

Tutuklular tüm koğuşların tek ~~renge~~ renge, beyaza boyanmasını istiyorlar. Ama bu istek yerine getirilmiyor.

Açık görüşte evlatlarına sarılan anneler, "siz ~~tutuklulara~~ tutuklulara ~~hiç~~ birşeyler verdiniz" diyerek tartaklanıyor hatta soruşturmaya alınıyor. Örneğin tutuklu Mehmet Şener'in annesi soruşturmaya alınıp bırakıldı.

Görüş yerine girmeden önce, en az üç kere sıkı aranma yapılmasına karşın hala bir şeyler taşıyorsunuz diye baskı yapılmasının amacı açıktır.

Buna karşılık bölgemizde MHP çalışmaları devlet eliyle ~~ak~~ alttan alta sürdürülüyor. DDY müdür muavini, PTT müdürünü ziyaret ederek şunları söylüyor: "Biz burada MHP'yi canlandırmaya ~~düşünüyoruz~~ ~~çalış~~ çalışıyoruz. Sizin bakanınız ~~da~~ da MHP'lidir. Buraya işçi-memur alırken bizim önerdiklerimizi alın. Bu bakanınızın da emridir." Bu ~~da~~ ^{olağ} gösteriyor ki MHP'li-ler bölgeye özel önem veriyorlaa.

---D. dinleyiciler... Ronay imzasıyla yazan dinleyicimizin mektubuyla bir programımız daha burada sona eriyor. ^{Bir dahili} ~~Hafta sonundaki~~ Halkın Kürsüsü programında buluşmak üzere hoşçakalın.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI